

ERIÄVÄ MIELIPIIDE

Eriävä mielipide kaupunginhallituksen kokouksen 41 / 21.11.2016 asiakohtaa Sj /1, V 30.11.2016, Guggenheim Helsinki -taidemuseohankkeen toteuttamista koskevan sopimuksen hyväksyminen, koskevaan päätökseen.

Eriävä mielipide kohdistuu hankkeen konseptiin, kustannuksiin ja sijaintiin sekä eräisiin sopimusesityksen yksityiskohtiin.

Hankkeen konsepti ja sijainti

Helsingin kiinnostavuutta matkailukohteena ei tulevaisuudessa lisätä esitetyn hankkeen tyyppisillä ratkaisulla. Mikäli taas haluttaisiin vahvistaa Helsingin kuvataidetarjontaa, siihen tarjoutuisi muita mahdollisuuksia.

Hankkeen sijoittaminen Etelärantaan rikkoo Helsingin historiallisen satamanäkymän. Kyseistä aluetta ei tule kaavoittaa tämän tyyppiseen rakentamiseen.

Kaupungin ei tule millään tavoin osallistua hankkeeseen.

Kustannukset

Rakennuskustannusten enimmäismääräksi määriteltyjen 130 miljoonan jakaumaa ei ole kuvattu riittävällä tarkkuudella, jolloin jää epäselväksi, sisältääkö se myös rakennuksen ja kiinteistön varustuksen, esimerkiksi hallintojärjestelmien digitalisaation ja turvajärjestelmien edellyttämät ohjelmistot ja laitteet, ulosvuokrattavien tilojen kokousjärjestelmät sekä tilojen kiinto- ja irtokalusteet ja valaistuksen 20 vuoden sopimuskaudeksi. Jää auki, kuka korvaa kustannukset, mikäli nämä eivät sisälly 130 miljoonan euron kustannusarvioon.

Museon käyttötaloudesta esitetty talousarvio ei ole realistinen ja on mahdollista, että tästä aiheutuu kaupungille merkittäviä kustannuksia.

Sopimusesityksen yksityiskohdat

Päätösesityksen mukainen Tukisäätiön ja Helsingin kaupungin välinen sopimus sisältää useita kohtia, jotka jättävät kaupungin vastuut tarkemmin määrittelemättä.

Kohta 2: Sopimuksen tausta ja tarkoitus sekä budjettivastuu

- Helsingin kaupunki ja Guggenheim Helsingin Tukisäätiö perustavat Erillisyhtiön, joka omistaa Kiinteistöosakeyhtiön. Tällaista kaksiportaista järjestelyä ei tunneta kaupungin kiinteistöhallinnossa eikä sille ole annettu perusteluita. Järjestely kuitenkin vaikeuttaa kaupungin etujen valvomista.
- Kaupungin tulee vastata museorakennuksen ylläpidosta, mutta ylläpidon laajuutta ei ole määritelty.
- Kaupunginhallituksella ei ole ollut mahdollisuutta tutustua Tukisäätiön ja Solomon R. Guggenheim –säätiön väliseen franchising- tai vastaavaan sopimukseen, joka mainitaan

myös kohdassa 6.1. (c), eikä siten arvioida sen vaikutuksia Tukisäätiön vastuisiin, taloudelliseen asemaan ja luotettavuuteen sopimuskumppanina.

Kohta 4: Hankkeen toteuttamisen edellytykset

- Yksi hankkeen toteutuksen ehdoista on, että ”valtio on ilmoittanut tukevansa Museon toimintaa samojen periaatteiden mukaisesti kuin muita valtion tuen piirissä olevia museoita (vos)”. Koko vos-järjestelmää ollaan uudistamassa eikä ole tietoa, millaiset tukikriteerit ovat käytössä vuonna 2021, kun museon oletetaan aloittavan toimintansa. Nykyisen opetusministerin antamalla ”ennakollisella näkemyksellä” 1,3 miljoonan euron vuosittaisesta tuesta ei siten ole juridista tai käytännön merkitystä. Kyseistä summaa ei tule sisällyttää Tukisäätiön talousarvioihin.
- Mikäli rakentamiskustannusten vapautus arvonnisäverosta, mikä tarkoittaa yli 30 miljoonan tukea, on toteuttamisen ehto, kaupunki ei voi tehdä hanketta koskevaa päätöstä ennen arvonnisäveroa koskevaa valtion päätöstä.

5.2. Erillisyhtiön ja kiinteistöosaakeyhtiön perustaminen

- (c) ”Säätiöllä on oikeus ... pantata omistamansa Erillisyhtiön osakkeita ... toimintansa rahoituksen vakuudeksi, ...” Säätiöllä ei voi olla oikeutta pantata muita kuin omistamiensa osakkeita. Kaupungin etu ei voi olla, että säätiö panttaa Erillisyhtiön osakkeita käyttökulujensa rahoituksen vakuudeksi.

6.1. Säätiön oikeudet ja velvollisuudet

- (d) ”Säätiöllä on oikeus valita museorakennuksen muut toimijat.” Kaupungilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa omistamansa rakennuksen vuokralaisvalintoihin.
- (f) Pykälässä puhutaan vuokrasta, vaikka kyseessä ovat lainan lyhennys ja hoitokulut.
- (g) Kuka vastaa 35 miljoonan euron lainasta jäljellä olevien 2 miljoonan maksamisesta, kun se on kirjattu Kiinteistöosaakeyhtiön vastattavaksi?

6.2. Kaupungin oikeudet ja velvollisuudet

- (c) ”Kaupunki vastaa museorakennuksen ja Museon kiinteistön normaalitasoisista huolto- ja ylläpitokustannuksista.” Missä määritellään ”normaalitaso” ja kuka vastaa muista 20 vuoden sopimuskauden aikana tarpeellisiksi osoittautuvista korjauskustannuksista?

6.4. Mahdollisen rahoitusvajeen kattaminen

- Lähtökohtaisesti oletetaan, että Säätiö vastaa Museon toiminnasta ja sen kustannuksista. Pykälässä kuitenkin ennakoidaan tilannetta, jolloin ”Museon liiketoiminnassa syntyy merkittävä rahoitusvaje”. Tämä ratkaistaisiin Osapuolten neuvottelulla. Miksi kaupunki olisi missään tapauksessa velvollinen osallistumaan Säätiön tai museotoiminnan rahoittamiseen?